

Föreningen för Tidig Musik fyller 40

Katarina Bengtsson, Ulrika Westerberg och Eva Hagberg.

Musik kan spelas på olika sätt, men sker det utan kunskap om musikens ursprung, engagerar den inte. Därför är det så viktigt att man framför musiken så som det från början varit tänkt. Det var det som den tidiga musikrörelsen på 1950-talet bidrog med: kunskapen om hur musiken varit tänkt att spelas. Därigenom väcktes musikernas intresse, och en nyfikenhet på tidig musik skapades också hos allmänheten.

Men intresset måste hållas vid liv, och därför bildades 1979 Föreningen för Tidig Musik. Man började samtidigt ge ut "Tidskrift för Tidig Musik" (numera bara kallad "Tidig Musik").

En av initiativtagarna till föreningen var Måns Tengnér, idag redaktör på Kungliga Musikhögskolan. Han skrev bl.a. i ledaren till det första numret av tidskriften: "Den tidiga musiken är [...]ofta lätt att få att leva även för en nybörjare, samtidigt som den ställer höga anspråk på både kunskap och fantasi hos den, som mera professionellt försöker rekonstruera, hur den ursprungligen lät" [...]

"Det är medvetet som vi använder begreppet 'tidig musik' i stället för det mera gängse 'gammal musik'. För det intressanta är inte hur många år den har på nacken, det intressanta är att det är musik som är värd att lyfta fram ur den historiska kuriosakammaren, så att den kan spela en aktiv roll i vår tid".

Måns Tengnér blev föreningens förste ordförande. Sedan dess har flera andra följt, och sedan sju år har cembalisten och cellisten Bernt Malmros, som varit med i föreningen nästan från början, det uppdraget. Det som fick honom intresserad var de kurser i gamba och barockcello, som den holländske specia-

listen Jaap ter Linden då höll i Sverige. Till att börja med höll man till främst på Birka-gårdens folkhögskola i Stockholm. Jaap ter Linden kom flera gånger om året till Sverige och höll sina kurser, och då, i början av 1980-talet, saknades det ännu en institutionalliserad utbildning i äldre musik i vårt land.

Fast adress på Södermalm

Numera har föreningen sitt kontor på Kristinehovs Malmgård på Södermalm, och dit förlägger man många av sina aktiviteter. Där

Fortsätter på nästa sida ↓

Kristinehov.

frade man sitt fyrtioårsjubileum den 12 maj, och det ska också firas i Göteborg senare, i september.

Kristinehov är en miljö från 1790-talet med en vacker samlingssal, Kristinasalen, och således en passande miljö. Kristinehov ägs av Stadsholmen, vars uppdrag det är att äga, rusta och förvalta hus med kulturhistoriskt värde i Stockholm. Malmgården hyrs av en ekonomisk förening med eldsjälarna Anna och Anders Löfgren som entusiastiska föreståndare. En av de båda flyglarna disponeras av Kväkarna, som hyr ut ett av sina rum som kontor till Föreningen för Tidig Musik.

– En gång i månaden anordnar man här på Kristinehov en kultursöndag, och då bjuder vi de besökande på en gratiskonsert, berättar Bernt Malmros. Då spelar frivilliga medlemmar, både proffs och amatörer, och just det är en av föreningens grundidéer, alltså att proffs och amatörer samsas och drar åt samma håll, ungefär som i Mazerska kvartettsällskapet. Här anordnar man också Den Tidiga Musikens Dag, som i år sammanföll med jubileumsfirandet.

Inte bara Stockholm

Föreningen för Tidig Musik, FFTM, har alltså sitt centrum i Stockholm, men man är också landstäckande genom ”ambassadörer” i Göteborg, på Gotland, i Norrland och i södra Sverige. Man har dessutom kontakter med systerföreningen ”Foreningen Tidlig Musik i Danmark” och ”Copenhagen Renaissance Music Festival”, och har en andel i dess konsertlokal Koncertkirken, en avkristnad kyrka i Köpenhamn.

Fortsätter på nästa sida ↓

Kulturdag på Kristinehovs gårdsplan.**Tidig Musiks Symfoniorkester.**

Nu är FFTM inte den enda organisationen, som arbetar för att sprida intresset för den tidiga musiken. Den 21 mars, på Johann Sebastian Bachs födelsedag, anordnas Den Europeiska Tidiga Musikens Dag, och det sker såväl i Sverige som i övriga Europa. Huvudarrangör är REMA, ett nätverk för Tidig Musik-organisationer i Europa, vars ordförande är Peter Pontvik, ledare av Stockholm Early Music Festival. FFTM är medlem av NORDEM, Nordic Early Music Federation, som finns i hela Norden och i de baltiska länderna och är en del av REMA.

Man samarbetar också med Stockholm Early Music festival på flera sätt, nämligen genom att man sponsrar ett av SEMF:s symposier, genom att SEMF annonserar i tidskriften "Tidig Musik", och dessutom har man en kontinuerlig kontakt genom NORDEM. SEMF har för övrigt sitt ursprung i FFTM.

– Men intresset för tidig musik går långt tillbaka här i landet, ända till 1600-talet, när forskare som Johannes Rudbeckius intresserade sig för musiken från förr, påpekar Bernt Malmros.

Ekonomi och verksamhet

Föreningen har drygt 700 medlemmar, och medlemsavgifterna utgör omkring hälften av inkomsterna. Dessutom har man ett tidskriftsbidrag från Kulturrådet, som gör att man kan ge ut sin 44-sidiga tidskrift fyra gånger om året.

– Fast bidrag är osäkra. För några år sedan fanns ett förslag att slopa alla tidskriftsbidrag. Lyckligtvis stoppades det, annars hade vi förmodligen inte kunnat fortsätta och i varje fall inte kunnat ge ut vår tidskrift, berättar Bernt Malmros.

Alla föreningens verksamheter är inte förlagda till Kristinehov, utan man anordnar t.ex. speldagar i Kivik och studiebesök på olika håll i landet, och på dessa speldagar deltar såväl amatörer som professionella instruktörer.

Tidig musik inte längre exklusiv

Bernt Malmros har svårt att säga om intresset för tidig musik har ökat, men medlemsantalet i föreningen har i alla fall gjort det.

– Tidig musik är inte längre något "konsigt", det är mera mainstream i musiklivet. Tidig musik har blivit vanlig och förekommer i det institutionella konsertutbudet. Man blandar också tidig musik med andra musikgenrer som jazz och folkmusik. Musiker som spelar tidig musik ägnar sig också åt annan musik. Lutenister har inte sällan en bakgrund inom hårdrocken, och det finns folkmusikmusikanter som går över till att spela barockmusik.

– Min ambition är att bygga broar mellan olika regioner, säger Bernt Malmros. Vi har ju professionella ensembler på flera håll i landet som Stockholm, Göteborg och Malmö, och det är viktigt att stärka samarbetet med dem och motverka konkurrens. Det finns egentligen ingen gräns för hur mycket som kan komma ut av samarbete och generositet.

CALLE FRIEDNER
TEXT OCH FOTO

Bernt Malmros och Anders Berg.

Flauto Alba.

Mats Klingfors, Jonas och Carl-Axel Dominique.